

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VIII kadencja

Druk nr 2417
Warszawa, 8 marca 2018 r.

Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. i na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

- o zmianie ustawy - Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy pana posła Pawła Szramkę.

(-) Wojciech Bakun; (-) Józef Brynkus; (-) Barbara Chrobak; (-) Grzegorz Długi; (-) Paweł Grabowski; (-) Jerzy Jachnik; (-) Tomasz Jaskóła; (-) Norbert Kaczmarczyk; (-) Andrzej Kobylarz; (-) Jerzy Kozłowski; (-) Jakub Kulesza; (-) Andrzej Maciejewski; (-) Maciej Masłowski; (-) Robert Mordak; (-) Stefan Romecki; (-) Łukasz Rzepecki; (-) Tomasz Rzymkowski; (-) Jarosław Sachajko; (-) Krzysztof Sitarski; (-) Paweł Szramka; (-) Agnieszka Ścigaj; (-) Stanisław Tyszką; (-) Elżbieta Zielińska.

USTAWA

z dnia ... 2018 r.

o zmianie ustawy Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia

Art. 1. W ustawie z dnia 24 sierpnia 1994 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (t.j. Dz. U. 2016 r., poz. 1713 ze zm.) w art. 31 dodaje się § 3 w następującym brzmieniu:

„§ 3. „W postępowaniu przed sądem udział w postępowaniu może zgłosić organizacja społeczna. Przepisy art. 90 i 91 Kodeksu postępowania karnego stosuje się.”

Art. 2. Do postępowań przed sądem wszczętych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Projektowana nowelizacja ustawy z dnia 24 sierpnia 1994 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (t.j. Dz. U. 2016 r., poz. 1713 ze zm.) ma na celu zmianę art. 31 tej ustawy poprzez dodanie do niej § 3, który to przepis ma na celu umożliwienie zgłoszenia udziału w postępowaniu sądowym w sprawach o wykroczenia przez organizacje społeczne.

W obecnie obowiązującym stanie prawnym organizacje społeczne nie mają możliwości zgłaszania swojego udziału w postępowaniu sądowym w sprawach o wykroczenia, a utrzymywanie *de lege lata* braku takiej możliwości w ocenie projektodawców jest nieuzasadnione. W szczególności w demokratycznym państwie prawnym niedopuszczalne jest uzasadnianie braku możliwości udziału organizacji społecznych reprezentujących przecież często znaczne grupy obywateli mniejszą wagą spraw rozpoznawanych w postępowaniu wykroczeniowym. Nierzadko również w postępowaniach w sprawach o wykroczenia konieczna jest ochrona interesu społecznego lub ważnego interesu indywidualnego, w szczególności ochrona wolności i praw człowieka.

Nowelizacja przewiduje umożliwienie zgłoszenia udziału w postępowaniu sądowym w sprawach o wykroczenia przez organizacje społeczne na zasadach i w trybie przewidzianym w postępowaniu karnym – w tym zakresie projektodawca przewiduje, że art. 90 i 91 Kodeksu postępowania karnego znajdą zastosowanie.

Projektowana zmiana ma na celu realizację wyrażonej w Konstytucji RP zasady udziału czynnika społecznego w wymiarze sprawiedliwości – Konstytucja nie przesądza zaś, że zasada ta realizację swoją powinna znaleźć jedynie w sprawach, które uznaje się za sprawy większej wagi. Niezwykle istotną jest rola organizacji społecznych które nie tylko zapewniają kontrolę nad działalnością organów wymiaru sprawiedliwości, a przez to gwarantują bezstronność sądu w postępowaniu, lecz również stanowią element ochrony praw i wolności człowieka w toku tego postępowania.

Wobec powyższego, w ocenie projektodawców, nowelizacja stanowiąca przedmiot niniejszego projektu jest konieczna i uzasadniona.

Projekt jest zgodny z prawem Unii Europejskiej. Projekt nie wymaga wydania żadnych aktów wykonawczych. Projekt nie niesie za sobą żadnych negatywnych skutków finansowych dla budżetu państwa.

Warszawa, 16 marca 2018 r.

BAS-WAPM-586/18

Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia

w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Paweł Szramka)

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 roku – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2012 r. poz. 32, ze zm.) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

Projekt przewiduje dodanie § 3 w art. 31 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2018 r. poz. 475).

Nowelizacja wprowadza możliwość udziału organizacji społecznych w postępowaniu przed sądem w sprawach o wykroczenia. Do udziału organizacji społecznych w tym postępowaniu będą miały zastosowanie art. 90 i art. 91 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2017 r. poz. 1904, ze zm.). Przepisy te określają zasady dopuszczenia przez sąd przedstawiciela organizacji społecznej do udziału w postępowaniu karnym oraz katalog uprawnień, z których może on korzystać.

Proponowana ustawa ma wejść w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem ustawy

Prawo Unii Europejskiej nie reguluje kwestii zawartych w przepisach opiniowanego projektu.

3. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

Kwestie stanowiące przedmiot projektu ustawy nie są regulowane prawem Unii Europejskiej.

4. Konkluzje

Przedmiot projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia nie jest objęty zakresem regulacji prawa Unii Europejskiej.

Akceptował
Dyrektor Biura Analiz Sejmowych

Wojciech Arndt

Warszawa, 16 marca 2018 r.

BAS-WAPM-587/18

Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia

w sprawie stwierdzenia – w trybie art. 95a ust. 3 regulaminu Sejmu – czy poselski projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Paweł Szramka) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej

Projekt przewiduje dodanie § 3 w art. 31 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2018 r. poz. 475).

Nowelizacja wprowadza możliwość udziału organizacji społecznych w postępowaniu przed sądem w sprawach o wykroczenia. Do udziału organizacji społecznych w tym postępowaniu będą miały zastosowanie art. 90 i art. 91 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2017 r. poz. 1904, ze zm.). Przepisy te określają zasady dopuszczenia przez sąd przedstawiciela organizacji społecznej do udziału w postępowaniu karnym oraz katalog uprawnień, z których może on korzystać.

Prawo Unii Europejskiej nie reguluje kwestii zawartych w przepisach opiniowanego projektu.

Projekt nie zawiera przepisów mających na celu wykonanie prawa UE.

Projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia **nie jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej.**

Akceptował:
Dyrektor Biura Analiz Sejmowych

Wojciech Arndt

SĄD NAJWYŻSZY
Rzeczypospolitej Polskiej

Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego
Prof. dr hab. Małgorzata Gersdorf

Warszawa, dnia 28 marca 2018 r.

BSA II-021-110/18

Pan
Adam Podgórski
Zastępca Szefa
Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Ministrze,

W odpowiedzi na pismo z dnia 15 marca 2018 r., GMS-WP-173-80/18 uprzejmie przesyłam uwagi Sądu Najwyższego do *poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia*.

Z wyrazami szacunku

**Uwagi Sądu Najwyższego
do poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania
w sprawach o wykroczenia**

Przedłożony do zaopiniowania projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia ma na celu umożliwienie przedstawicielowi organizacji społecznej zgłoszenia udziału w postępowaniu sądowym toczącym się w sprawach o wykroczenia. Projektodawcy dążą w ten sposób do poszerzenia zakresu realizacji zasady udziału czynnika społecznego w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości w sprawach o charakterze represyjnym.

Cel przyświecający projektowi ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia nie budzi zastrzeżeń. Po pierwsze, należy zauważyć, że rolą ustawodawcy zwykłego jest kształtowanie optymalnego zakresu udziału czynnika społecznego w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości. Dysponuje on więc swobodą decyzyjną w tej materii, z której za pomocą niniejszej inicjatywy ustawodawczej czyni użytek. Po drugie, warto podkreślić, że sprawy wykroczeniowe, podobnie jak sprawy karne, mogą w praktyce rodzić kontrowersje, które są przedmiotem debaty publicznej i zainteresowania organizacji społecznych. Tytułem przykładu można wskazać np. szeroko komentowaną w 2016 r. sprawę dotyczącą odpowiedzialności z art. 138 ustawy z dnia 20 maja 2017 r. - Kodeks wykroczeń (t.j. Dz.U. z 2018 r., poz. 618) przedsiębiorcy odmawiającego wykonania usługi druku materiałów ze względu na ich niezgodną z jego światopoglądem treść. Proponowana nowelizacja ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (t.j. Dz.U. z 2018 r., poz. 475) – dalej: k.p.w. – może zatem z

tej perspektywy zostać oceniona pozytywnie, jako sprzyjająca wszechstronnemu wyjaśnianiu spraw wykroczeniowych, także dzięki stanowiskom przedstawianym w toku postępowania jurysdykcyjnego przez przedstawicieli organizacji społecznych. W tym kontekście warto również podkreślić, że wąski zakres uprawnień przedstawiciela organizacji społecznej biorącego udział w postępowaniu wykroczeniowym nie stanowi zagrożenia dla rozstrzygnięcia spraw w rozsądnym terminie. Ewentualna obawa przed przewlekłością postępowania nie byłaby zatem w omawianym przypadku uzasadniona.

Niezależnie od wskazanego powyżej braku zastrzeżeń w odniesieniu do celu proponowanej nowelizacji, należy jednoznacznie negatywnie ocenić sposób realizacji zamiaru ustawodawcy. Przewidziane w projekcie ustawy dodanie § 3 do art. 31 k.p.w. jest wadliwe i wymaga korekty.

Na wstępie należy zauważyć, że k.p.w. w swoich założeniach i konstrukcji bazuje na regulacjach ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz.U. z 2017 r., poz. 1904 ze zm.) – dalej: k.p.k. Dotyczy to nie tylko rozwiązań o charakterze merytorycznych, które w dużej mierze stanowią kopię rozwiązań karnoprosesowych o złagodzonej formalizmie, ale także samej struktury tego aktu prawnego. W tym ostatnim aspekcie należy również zaznaczyć, że k.p.w. zawiera trzon własnych regulacji, który uzupełniany jest odesłaniami do odpowiedniego stosowania wskazanych wyraźnie przepisów k.p.k. Zgodnie bowiem z art. 1 § 2 k.p.w. w postępowaniu w sprawach o wykroczenia przepisy k.p.k. stosuje się jedynie, gdy k.p.w. tak stanowi. Przyjęta przez ustawodawcę technika stosowania odesłań w k.p.w. zakłada albo istnienie zbiorczego odesłania do przepisów k.p.k. na końcu danego działu (por. np. art. 8 k.p.w.), albo też w przepisie (przepisach) regulujących daną instytucję procesową (por. np. art. 20 § 3, 24 § 2, 25 § 3 i 5 k.p.w.). Biorąc powyższe pod uwagę zamiar dodania przez ustawodawcę instytucji przedstawiciela społecznego do k.p.w. wymaga następujących zabiegów legislacyjnych. Po pierwsze, w związku z faktem,

że jest to uczestnik postępowania o zupełnie odmiennym charakterze od oskarżyciela posiłkowego wprowadzenie regulacji jego dotyczącej wymaga dodania nowej jednostki redakcyjnej, a nie paragrafu w art. 31 k.p.w. Po drugie, spójnym systemowo rozwiązaniem byłoby umieszczenie unormowania dotyczącego przedstawiciela społecznego w art. 31a k.p.w. Takie umiejscowienie tego przepisu odpowiadać bowiem będzie sposobowi regulacji omawianej instytucji w k.p.k. Po trzecie, dla poprawności takiego zabiegu konieczne jest dodatkowo dokonanie zmiany tytułu Działu III k.p.w. przez zastąpienie obecnego „Strony, obrońcy i pełnomocnicy” tytułem „Strony, obrońcy, pełnomocnicy i przedstawiciel społeczny”. Należałoby także, ze względu na specyfikę instytucji przedstawiciela społecznego oraz jej odrębność od stron postępowania i ich przedstawicieli procesowych, dodawany przepis art. 31a k.p.w. umieścić w osobnym rozdziale (Rozdziale 6) zatytułowanym „Przedstawiciel społeczny”. Struktura taka odpowiadałaby tej zastosowanej w k.p.k. Po czwarte, zasadne byłoby nieznaczne przeformułowanie przepisu dotyczącego przedstawiciela społecznego. Powinien on brzmieć: „W postępowaniu sądowym udział w postępowaniu może zgłosić organizacja społeczna. Art. 90 i art. 91 Kodeksu postępowania karnego stosuje się odpowiednio.”

Obok zaproponowanych powyżej zmian celowe byłoby także przeformułowanie art. 2 projektu ustawy i nadanie mu brzmienia: „Do postępowań sądowych wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.”